

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра протидії кіберзлочинності факультету №4

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з навчальної дисципліни "Інформаційно-комунікаційні системи у протидії
злочинам, пов'язаним з торгівлею людьми"
вибіркових компонент
освітньої програми першого рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Протидія торгівлі людьми)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.01.2024 № 1

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету №4
Протокол від 17.01.2024 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 26.01.2024 № 1

Розглянуто на засіданні кафедри протидії кіберзлочинності (протокол № 1 від 10.01.2024

Розробник: старший викладач кафедри протидії кіберзлочинності ХНУВС, підполковник поліції Грищенко Д.О.

Рецензенти:

доцент кафедри кібербезпеки та DATA-технологій факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ к.т.н. доцент Тулупов В.В.

перший проректор Харківського університету, д.ю.н., професор Павликівський В.І.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю
	Всього	з них:				
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	
Семестр №4						
Тема №1. Соціальна інженерія	13	2	2		8	залік
Тема №2. Безпечне користування мережею Інтернет	13	2	2	2	8	
Тема №3. Безпечне користування електронною поштою	12	2	2	2	8	
Тема №4. Шкідливе програмне забезпечення	14	1	2	2	10	
Тема №5. Безпека користування соціальними мережами	14	1	2		10	
Тема №6. Безпека мобільних пристроїв	12	1		2	8	
Тема №7. Фізична безпека	12	1		2	8	
Всього за дисципліною	90	10	10	10	60	

2. Методичні вказівки до практичних занять

Тема №2. Безпечне користування мережею Інтернет

Практичне заняття 2.1. Безпечне користування мережею Інтернет

Навчальна мета заняття: навчитися налаштовувати програми та сервіси для безпечного користування мережею Інтернет

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання

1. Налаштування браузеру та встановлення додаткових плагінів для безпечного серфінгу в мережі.
2. Організація безпечного з'єднання в мережі.

Література: [1, с. 19 – 24]

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер (ПК) зі встановленою операційною системою Windows 7 або вище та доступом до мережі «Інтернет», медіа проектор.

План проведення заняття

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Нагадати основні відомості за темою. Надати покликання до електронної версії [2].

Зазначити план виконання практичних завдань.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Здобувачі вищої освіти згідно керівництва до практичних занять за темою виконують задачі навчальних питань.

Викладач також синхронно виконує задачі заняття із виводом зображення монітору на екран проектору.

У ході заняття викладач надає потрібну допомогу та пояснює окремі елементи задач.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Перевірити у декількох здобувачів результати виконання поставлених задач, виставити відповідні оцінки. Зазначити перелік задач для самостійної роботи, вказати час і спосіб перевірки результатів самостійної роботи.

Оголосити тему наступного заняття.

Тема №3. Безпечне користування електронною поштою

Практичне заняття 3.1. Безпечне користування електронною поштою

Навчальна мета заняття: навчитися налаштовувати сервіси та програми для безпечного користування електронної пошти

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання

1. Двофакторна автентифікація поштового облікового запису.
2. Парольний менеджер.

Література: [1, с. 29 – 35]

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер (ПК) зі встановленою операційною системою Windows 10 або вище та доступом до мережі «Інтернет», медіа проєктор.

План проведення заняття

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Нагадати основні відомості за темою. Надати покликання до електронної версії [2].

Зазначити план виконання практичних завдань.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Здобувачі вищої освіти згідно керівництва до практичних занять за темою виконують задачі навчальних питань.

Викладач також синхронно виконує задачі заняття із виводом зображення монітору на екран проєктору.

У ході заняття викладач надає потрібну допомогу та пояснює окремі елементи задач.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Перевірити у декількох здобувачів результати виконання поставлених задач, виставити відповідні оцінки. Зазначити перелік задач для самостійної роботи, вказати час і спосіб перевірки результатів самостійної роботи.

Оголосити тему наступного заняття.

Тема №4. Шкідливе програмне забезпечення

Практичне заняття 4.1. Системи захисту від вірусів і загроз

Навчальна мета заняття: навчитися налаштовувати і встановлювати системи захисту від вірусів і загроз

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання

1. Вбудована в ОС Windows 10 система захисту від вірусів і загроз.
2. Антивірус ZoneAlarm Free.

Література: [1, с. 47 – 51]

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер (ПК) зі встановленою операційною системою Windows 10 або вище та доступом до мережі «Інтернет», медіа проєктор.

План проведення заняття

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Нагадати основні відомості за темою. Надати покликання до електронної версії [2].

Зазначити план виконання практичних завдань.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Здобувачі вищої освіти згідно керівництва до практичних занять за темою виконують задачі навчальних питань.

Викладач також синхронно виконує задачі заняття із виводом зображення монітору на екран проектору.

У ході заняття викладач надає потрібну допомогу та пояснює окремі елементи задач.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Перевірити у декількох здобувачів результати виконання поставлених задач, виставити відповідні оцінки. Зазначити перелік задач для самостійної роботи, вказати час і спосіб перевірки результатів самостійної роботи.

Оголосити тему наступного заняття.

Тема №6. Безпека мобільних пристроїв

Практичне заняття 6.1. Безпека мобільних пристроїв

Навчальна мета заняття: навчитися налаштовувати параметри мобільного пристрою та встановлених на ньому програм для безпечного використання.

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання

1. Налаштування захисних механізмів у мобільному пристрої.

Література: [1, с. 66 – 74]

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер (ПК) зі встановленою операційною системою Windows 10 або вище та доступом до мережі «Інтернет», програма виведення зображення з мобільного пристрою на екран монітора персонального комп'ютера, медіа проектор.

План проведення заняття

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Нагадати основні відомості за темою. Надати покликання до електронної версії [2].

Зазначити план виконання практичних завдань.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Здобувачі вищої освіти згідно керівництва до практичних занять за темою виконують задачі навчальних питань.

Викладач також синхронно виконує задачі заняття із виводом зображення монітору на екран проектору.

У ході заняття викладач надає потрібну допомогу та пояснює окремі елементи задач.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Перевірити у декількох здобувачів результати виконання поставлених задач, виставити відповідні оцінки. Зазначити перелік задач для самостійної роботи, вказати час і спосіб перевірки результатів самостійної роботи.

Оголосити тему наступного заняття.

Тема №7. Фізична безпека

Практичне заняття 7.1. Фізична безпека

Навчальна мета заняття: навчитися убезпечувати носії даних та пристрої від несанкціонованого фізичного доступу.

Кількість годин: 2 год.

Навчальні питання

1. Створення захищеного флеш-накопичувача.
2. Блокування доступу до операційної системи за відсутності активності.

Література: [1, с. 75 – 85]

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер (ПК) зі встановленою операційною системою Windows 10 або вище та доступом до мережі «Інтернет», флеш-накопичувачі, медіа проектор.

План проведення заняття

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Нагадати основні відомості за темою. Надати покликання до електронної версії [2].

Зазначити план виконання практичних завдань.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Здобувачі вищої освіти згідно керівництва до практичних занять за темою виконують задачі навчальних питань.

Викладач також синхронно виконує задачі заняття із виводом зображення монітору на екран проектору.

У ході заняття викладач надає потрібну допомогу та пояснює окремі елементи задач.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Перевірити у декількох здобувачів результати виконання поставлених задач, виставити відповідні оцінки. Зазначити перелік задач для самостійної роботи, вказати час і спосіб перевірки результатів самостійної роботи.

Оголосити тему наступного заняття.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Манжай О., Носов В. Методичний посібник для тренерів з питань кібергігієни у рамках спеціальної професійної (сертифікатної) програми підвищення кваліфікації: Практикум. Київ: ВАІТЕ, 2021.-106 с.
2. Робочий зошит для учасників тренінгу з питань кібергігієни. Загальна короткострокова програма підвищення кваліфікації. // Барановський Олексій, Гузій Василь, Майорников Демид, Манжай Олександр, Носов Віталій. – Київ: ВАІТЕ, 2021. – 262 с.

Допоміжна

3. Security Tip (ST04-014). Avoiding Social Engineering and Phishing Attacks. URL: <https://us-cert.cisa.gov/ncas/tips/ST04-014>. Original release date: October 22, 2009 | Last revised: August 25, 2020.
4. Social Engineering: The Art of Human Hacking – Christopher Hadnagy, ISBN: 978-0-470-63953-5 December 2010.

Інформаційні ресурси

5. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/cyber-hygiene>